

SAMEN LEZEN MET KANKERPATIËNTEN

“Hier worden we betere hulpverleners van”

20 studenten geneeskunde en gezondheidswetenschappen van de UGent volgden in hun lesvrije week de opleiding tot leesbegeleider. Ze zullen vanaf maart tien keer samenlezen met hun vaste leespartner, een kankerpatiënt.

“Deze samenwerking met de universiteit van Gent is gegroeid vanuit de taalgevoeligheid van een aantal professoren”, zegt psychiater Jan Raes van Het Lezerscollectief. “Zij zien de waarde van een goed verhaal en begrijpen de kracht van dat samen te lezen. In een ziekenhuisopname zitten veel lege momenten. Alles wat die leegte zinvol opvult, is interessant. De patiënten hebben ook lastige en pijnlijke dingen te verdragen. Samen Lezen is hier dus ook een vorm van psycho-medische zorg.”

Meer dan 60 kandidaten

In november kregen de studenten geneeskunde en gezondheidswetenschappen (logopedie, farmacie, kinesithérapie) een lezing van Jane Davis van The Reader aangeboden. The Reader is de Britse inspiratiebron van Het Lezerscollectief. De aula zat afgeladen vol met 415 geïnteresseerden. 62 van hen schreven nadien een motivatiebrief en stelden zich zo kandidaat om de opleiding te volgen. Daaruit werden 20 geëngageerde geluksvogels geselecteerd.

Dr. Raes: “De situatie en de setting van het Samen Lezen zijn hier uniek. Omdat het gaat over mensen die mentaal en fysiek zwaar beproefd worden door hun ziekte. En omdat de leesbegeleiders zorgverleners-in-spe zijn. Ze zullen 8 à 10 keer in een 1 op 1 situatie lezen met hun leespartner. In die sessies van een half uur bouwen ze een relatie op met de patiënt zonder dat het over het medische gaat, zonder slechtnieuwsgesprekken of onderzoeken. Daardoor geven ze de boodschap: je bent meer dan je ziekte alleen.”

Onderzoek naar de effecten

De universiteit doet ook onderzoek naar de effecten van het Samen Lezen. Op de student en op de patiënt. “Dat maakt het echt interessant. Ik vermoed dat de uitkomst zeer fijn zal zijn”, stelt dr. Raes. De kwaliteiten van de studenten spelen daarin mee en ik voel het enthousiasme bij professoren, verplegende teams, hoofdverplegers...”

“De stille hoop is dat de 20 leesbegeleiders hierdoor betere, menselijkere hulpverleners worden in een ‘geneeskunde’ wereld die stilaan overgenomen wordt door artificiële intelligentie. De UGent erkent het toenemende belang van *soft skills* en gaat ermee aan de slag. Daarin zijn ze echt een voortrekker.” Professor Tessa Kerre sluit hierop aan: “De toekomst van de geneeskunde zal er helemaal anders uitzien, veel technische acties en een groot deel van de medische kennis zal hoogstwaarschijnlijk worden overgenomen door machines, robots, computers. Maar een arts die aan het bed van zijn/haar patiënt zit, die zal nooit door een robot kunnen worden vervangen.”

Jana Barbieur (22),

Eerste master Geneeskunde

“Het leek me interessant om uit de rol van wetenschappelijke hulpverlener te stappen en op een

meer menselijke manier met elkaar om te gaan. Nu wordt een patiënt soms geminimaliseerd tot zijn aandoening. **Tijdens het Samen Lezen kan je over normale zaken spreken. Als twee gewone mensen.** Dat 'even vergeten' kan de patiënt veel vooruithelpen. Dat de effecten van Samen Lezen ook al bewezen zijn, trekt me als wetenschapper extra over de streep om dit te doen."

Elke Platteau (21)

Tweede bachelor Geneeskunde

"Door te lezen heb ik mezelf leren begrijpen en relativiseren. Daar komt mijn motivatie om dit te doen voor een stuk vandaan. Ik heb al een bachelor kine. Tijdens de stages in ziekenhuizen zag ik hoe het menselijke aspect soms verdwijnt eens de ziekte op de voorgrond treedt. Het lijkt me mooi om dan als mens stil te staan bij de persoon achter de ziekte en hem of haar te laten ontsnappen via een verhaal. **Bovendien focust het ingangsexamen van geneeskunde erg op de wetenschap.** Je hebt geen voeling met mensen nodig om erdoor te geraken. Dat maakt me bang. Als er dan zo'n project aangeboden wordt, dan duidt dat er toch op dat de opleiding stilaan verandert. We moeten meer kunnen dan ziektebeelden herkennen en een therapie voorstellen. Communicatie wordt een belangrijk vak. Gelukkig."

Samuel Van Cleemput (19)

Derde bachelor geneeskunde

"Ik heb een grote interesse voor de psychiatrie. In de literatuur worden grote en kleine levensvragen vaak mooi geformuleerd. Misschien vinden patiënten er een antwoord in. **Soms kan lezen over pijn de ervaring van pijn veranderen.** Zulke dingen boeien me en daarom heeft dit Samen Lezen zijn plaats in het geneeskundig landschap. Ik ben er bovendien van overtuigd dat de arts van de toekomst meer op het menselijke vlak het verschil zal maken, minder op het technische."

Brecht Valcke (21)

Eerste master geneeskunde

"Mijn nonkel kreeg vorig jaar de diagnose van ALS. Nauwelijks een half jaar later is hij overleden. We merkten dat kleine rituelen dan heel belangrijk worden. Samen Lezen kan ook zo'n ritueel worden. We zullen volledig van onze rol als geneeskundestudent moeten loskomen en **niet in de hulpverlenersval mogen trappen.** Dat lijkt me de grootste uitdaging. Daarom zullen we de persoon met wie we lezen ook niet *patiënt* noemen, maar *leespartner*."

Janah Depauw (22)

Tweede bachelor revalidatiewetenschappen en kinesitherapie

"Door mijn vorige opleiding tot bachelor in de taal-en letterkunde ben ik deels op de hoogte van wat literatuur bij een mens teweeg kan brengen. **Ik vind het prachtig om mensen die het niet gemakkelijk hebben bij te staan.** Zelf heb ik als vakantiejob in een bejaardentehuis ook af en toe bij een dame teksten voorgelezen en de **dankbaarheid** die ik daarbij voelde, is alleszeggend. "

(Veerle Vanbuel)